

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.О. декана

економічного факультету

Ростислав МИХАЙЛИШИН

“ ” _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ»

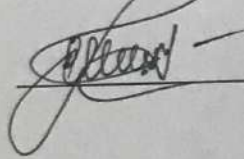
освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	23 Соціальна робота
спеціальність	232 Соціальне забезпечення
освітня програма	«Соціальне забезпечення»
факультет	Економічний

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальне забезпечення у надзвичайних ситуаціях» для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення (освітня програма «Соціальне забезпечення»)

Розробник: Жеребило І.В. доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом, кандидат філософських наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

в.о. завідувача кафедри к.е.н., доц. Наталія ШЕГИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 23 «Соціальна робота»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	-
Загальна кількість годин 120		Семестр	
		8-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 срс- 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
		56	-
		Вид контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни “Соціальне забезпечення у надзвичайних ситуаціях” є набуття здобувачами вищої освіти загальних компетентностей щодо здійснення безпечної професійної діяльності та формування соціально відповідальної поведінки з дотриманням норм здорового способу життя, гарантування безпеки цивільного населення у разі можливої надзвичайної ситуації, збройної агресії та адекватної поведінки в складних умовах бойових дій, формування здоров’язбережувальної компетентності, направленої на забезпечення базової підтримки життя людини, яка знаходиться в невідкладному стані.

Завдання вивчення дисципліни передбачає:

- формування інтегрованої здатності використовувати набуті компетентності для підвищення рівня безпеки людини як у повсякденних умовах побуту та під час професійної діяльності, так і за надзвичайних ситуацій;
- формування елементів культури безпеки й ризик-орієнтованого мислення, за якого питання безпеки людини й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети життєдіяльності;
- формування здатності використовувати алгоритми дій, які гарантують безпеку цивільного населення у разі можливої надзвичайної ситуації, збройної агресії та адекватної поведінки в складних умовах бойових дій;
- формування здоров’язбережувальної компетентності через опанування теоретичними знаннями та практичними прийомами і навиками проведення комплексу термінових заходів, спрямованих на припинення дії чинника ураження, усунення явищ, що загрожують життю, стабілізації стану, полегшення страждань і підготовку потерпілого для відправлення до лікувально-профілактичного закладу.

Вивчення дисципліни також сприятиме формуванню таких загальних компетентностей, як здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, у вирішенні конкретних проблем; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; здатність до пошуку інформації з різних джерел, самостійного опрацювання та критичного аналізу; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність працювати в команді; здатність усвідомлювати значущість загальнолюдських цінностей та етичних норм; здатність розуміти основні принципи буття людини, природи та суспільства; здатність здійснювати безпечну професійну діяльність з дотриманням норм здорового способу життя; здатність здійснювати безпечну професійну діяльність в умовах воєнного стану.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Характеристика системи «людина – соціальне середовище-надзвичайна ситуація».

Предмет і завдання курсу. Його зв'язок з іншими теоретичними й прикладними навчальними дисциплінами. Склад, структура та послідовність викладання курсу. Визначення та економічна сутність соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях. Місце соціального забезпечення в системі економічних категорій. Функції соціального забезпечення як складової соціальної політики: захисна, компенсаційна, відтворювальна, перерозподільна, стабілізуюча. Принципи соціального забезпечення державного регулювання. Система соціальних гарантій населення: соціальні нормативи та джерела фінансування.

Тема 2. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.

Техногенного характеру; природного характеру; соціальні; воєнні. Рівні надзвичайних ситуацій.

Права та обов'язки громадян у під час надзвичайної ситуації. Особливості воєнного стану. Сили цивільного захисту.

.Тема 3. Соціальний захист населення у надзвичайних ситуаціях.

Дії в умовах надзвичайної ситуації. Диференціація видів захисту. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Засоби та забезпечення захисту. Спостереження та контроль. Ознаки стресу та способи його припинення (усунення, нейтралізації).

Тема 4. Законодавча база та державна підтримка соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях. Міністерство соціальної політики України.

Безбар'єрність. Департаменти соціального захисту населення, ЦНАПи, Пенсійний фонд України

Тема 5. Надзвичайні ситуації соціального характеру.

Сутність та класифікація надзвичайних ситуацій за національним класифікатором України. Види підтримки. Установи та органи державного та добровільного секторів що допомагають.

Правила звертань та отримання допомоги

Тема 6. Ризики в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру
Ризик як категорія безпеки життєдіяльності.

Прийнятний ризик. Управління ризиками надзвичайних ситуацій соціального характеру.

Тема 7 Страхування як засіб компенсації шкоди.

Види страхування. Співпраця та координація діяльності між органами, що здійснюють державне регулювання соціального страхування.

Організація та контроль за наданням соціальних послуг. Роль та місце Кабінету Міністрів України в державному регулюванні розвитку соціального страхування. Порядок відшкодування шкоди, спричиненої загрозою життю та здоров'ю громадян. Відшкодування моральної шкоди.

Тема 8. Безпека особистості в умовах соціально-економічної кризи

Історичний екскурс щодо соціально-економічних криз. Ознаки соціально-економічної кризи. Організаційно-управлінські заходи. Режимні заходи, Технічні заходи, Профілактичні та пропагандистські заходи. Розвиток і безпека цивілізації. Концепція сталого розвитку суспільства та концепції безпеки життєдіяльності. Міжнародне гуманітарне право: Женевські та Гаазькі конвенції. Особливості застосування положень міжнародного гуманітарного права в Україні.

Тема 9. Безробіття.

Політика держави у сфері зайнятості населення. Економічний та психологічний захист в умовах безробіття. Поняття та принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Соціальні гарантії як форма забезпечення достатнього рівня суспільного добробуту. Порядок надання матеріальної допомоги з безробіття. Управління Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Органи нагляду у сфері страхування на випадок безробіття.

Тема 10. Інформаційна безпека у в надзвичайних ситуаціях.

Основні категорії інформаційної безпеки. Інформаційні війни та інформаційний тероризм. Загрози інформаційної безпеки. Інформаційна безпека як найважливіший компонент національної безпеки. Безпека людини в інформаційному просторі.

Тема 11. Теоретична модель особистості безпечного типу поведінки.

Людина в соціумі. Типологічні риси особистості безпечного типу поведінки. Психофізіологічні характеристики особистості безпечного типу поведінки. Соціальні характеристики особистості безпечного типу поведінки.

Тема 12. Локальні війни та регіональні збройні конфлікти.

Сутність та характерні риси . Стратегія поведінки та способи захисту. Політика держави щодо соціального захисту населення у воєнний час або конфліктній ситуації.

Тема 13. Екстремізм. Тероризм. Масові заворушення.

Різновиди та тенденції розвитку. Сутність та характер прояву. Профілактика та правила поведінки та способи захисту.

Тема 14. Етнополітичні та релігійні процеси як об'єкт соціальної безпеки

Сучасні етнополітичні та релігійні процеси в світі та перспективи їх розвитку. Вплив релігійного чинника на етнополітичні процеси. Міжетнічні та релігійні протиріччя та конфлікти їх вплив на безпеку країни та світу.

Тема 15. Захист населення та територій в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру.

Державна політика в галузі запобігання та ліквідації НС, захисту населення та територій.. Колективний та індивідуальний захист населення. Самооборона та основні способи її забезпечення. Правові та психологічні засади самооборони

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми, що відносяться на вивчення	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі		
		л	пр/с	інд.	с.р		л	с	с.р
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Вступ. Характеристика системи «людина – соціальне середовище-надзвичайна ситуація».	4	2	2		2				
Тема 2. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.	10	3	3		4				
Тема 3. Соціальний захист населення у надзвичайних ситуаціях.	8	2	2		4				
Тема 4. Законодавча база та державна підтримка соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях.	8	2	2		4				
Тема 5. Надзвичайні ситуації соціального характеру.	8	2	2		4				
Тема 6. Ризики в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	8	2	2		4				
Тема 7. Страхування як засіб компенсації шкоди.	8	2	2		4				
Тема 8. Безпека особистості в умовах соціально-економічної кризи	8	2	2		4				
Тема 9. Безробіття.	8	2	2		4				
Тема 10. Інформаційна безпека у в надзвичайних ситуаціях	8	2	2		4				
Тема 11. Теоретична модель особистості безпечного типу поведінки.	8	2	2		4				
Тема 12. Локальні війни та регіональні збройні конфлікти.	8	2	2		4				

Тема 13. Екстремізм. Тероризм. Масові заворушення.	6	2	2		2				
Тема 14. Етнополітичні та релігійні процеси як об'єкт соціальної безпеки	8	2	2		4				
Тема 15. Захист населення та територій в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	10	3	3		4				
Разом	120	32	32	-	56				

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ (32 ГОД.)

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
1	Тема 1. Вступ. Характеристика системи «людина – соціальне середовище-надзвичайна ситуація».	
2	Тема 2. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.	3
3	Тема 3. Соціальний захист населення у надзвичайних ситуаціях.	2
4	Тема 4. Законодавча база та державна підтримка соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях.	2
5	Тема 5. Надзвичайні ситуації соціального характеру	2
6	Тема 6 Ризики в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	2
7	Тема 7 Страхування як засіб компенсації шкоди.	2
8	Тема 8 Безпека особистості в умовах соціально-економічної кризи	2
9	Тема 9. Безробіття.	2
10	Тема 10. Інформаційна безпека у в надзвичайних ситуаціях	2
11	Тема 11. Теоретична модель особистості безпечного типу поведінки.	2
12	Тема 12. Локальні війни та регіональні збройні конфлікти.	2
13	Тема 13. Екстремізм. Тероризм. Масові заворушення.	2

14	Тема 14. Етнополітичні та релігійні процеси як об'єкт соціальної безпеки	2
15	Тема 15. Захист населення та територій в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	3
	Разом	32

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (32 ГОД.)

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
1	Тема 1. Вступ. Характеристика системи «людина – соціальне середовище-надзвичайна ситуація».	2
2	Тема 2. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.	3
3	Тема 3. Соціальний захист населення у надзвичайних ситуаціях.	2
4	Тема 4. Законодавча база та державна підтримка соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях.	2
5	Тема 5. Надзвичайні ситуації соціального характеру	2
6	Тема 6 Ризики в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	2
7	Тема 7 Страхування як засіб компенсації шкоди.	2
8	Тема 8 Безпека особистості в умовах соціально-економічної кризи	2
9	Тема 9. Безробіття.	2
10	Тема 10. Інформаційна безпека у в надзвичайних ситуаціях	2
11	Тема 11. Теоретична модель особистості безпечного типу поведінки.	2
12	Тема 12. Локальні війни та регіональні збройні конфлікти.	2
13	Тема 13. Екстремізм. Тероризм. Масові заворушення.	2
14	Тема 14. Етнополітичні та релігійні процеси як об'єкт соціальної безпеки	2
15	Тема 15. Захист населення та територій в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	3
	Разом	32

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Теми	Кількість годин (денна форма)
1	Тема 1. Вступ. Характеристика системи «людина – соціальне середовище-надзвичайна ситуація».	2
2	Тема 2. Види надзвичайних ситуацій та їх класифікація.	4
3	Тема 3. Соціальний захист населення у надзвичайних ситуаціях.	4
4	Тема 4. Законодавча база та державна підтримка соціального забезпечення у надзвичайних ситуаціях.	4
5	Тема 5. Надзвичайні ситуації соціального характеру	4
6	Тема 6 Ризики в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	4
7	Тема 7 Страхування як засіб компенсації шкоди.	4
8	Тема 8 Безпека особистості в умовах соціально-економічної кризи	4
9	Тема 9. Безробіття.	4
10	Тема 10. Інформаційна безпека у в надзвичайних ситуаціях	4
11	Тема 11. Теоретична модель особистості безпечного типу поведінки.	4
12	Тема 12. Локальні війни та регіональні збройні конфлікти.	4
13	Тема 13. Екстремізм. Тероризм. Масові заворушення.	2
14	Тема 14. Етнополітичні та релігійні процеси як об'єкт соціальної безпеки	4
15	Тема 15. Захист населення та територій в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру	4
	Разом	56

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання і викладання
<p>Головними методами навчання є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • словесні методи (лекції, бесіди з елементами формування проблемних завдань, дискусії); • наочні методи (мультимедійні презентації);

- практичні методи (моделювання, виконання письмових завдань, тестування, вправи з аналізом моделей реальних ситуацій, проєктне навчання, вирішення практичних та ситуативних завдань);
  - проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи), спрямованих на активізацію отриманих знань під час аудиторних занять та виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності);
- електронне навчання (e-learning).

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- активність на практичному/ семінарському занятті : 70% остаточної оцінки – 70 балів;
- усний виступ з промовою, участь у дебатах : 15% остаточної оцінки – 15 балів;
- підготовка есе на задану тему : 15% остаточної оцінки – 15 балів;

Підсумкова максимальна кількість балів 100 балів

Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, бали підсумкового тестування . При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Формою підсумкового контролю знань та навичок студентів по дисципліні є іспит.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Активність на практичному занятті	Підготовка есе на задану тему	участь у конференції / сертифікат за пройдений курс / завдання самостійної роботи	Сума	Залік
70	15	15	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма.
2. Силабус
3. Конспект лекцій.
4. Навчальний посібник

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ЗАКОНОДАВСТВО

1. Конституція України, № 254к/96–ВР: Затверджено Верховною Радою України 28 червня 1996 р.
2. Закон України «Про громадські об'єднання», № 4572–VI від 22.03.2012
3. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», № 1602–III від 23.03.2000
4. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики № 117
5. Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення
6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України.
7. Конвенція про сприяння зайнятості та захист від безробіття N 168
8. Закон № 1264-XII від «Про охорону навколишнього природного середовища».
9. Закон № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану».
10. Закон № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану».
11. Конвенція про захист цивільного населення під час війни.

12. Закон № 2801-ХІІ «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
13. Закон № 1645-ІІІ «Про захист населення від інфекційних хвороб».
14. Закон № 4004-ХІІ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
15. Наказ МОЗ України від 24.01.2020 № 185 «Про заходи щодо недопущення занесення і поширення на території України випадків захворювань спричинених новим коронавірусом, виявленим у місті Ухань (провінція Хубей, Китай)».
16. Закон № 1972-ХІІ «Про протидію поширенню хворіб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ».
17. Закон № 60/95-ВР «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».
18. Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 41–46, 52–92, 173–183).
19. Кримінальний кодекс України (ст. 115–145, 236–254, 305–327).
20. Закон № 15/98-ВР «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання».
21. Державні гігієнічні нормативи «Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97)» (введено в дію постановою Головного державного санітарного лікаря України № 62 від 01.12.97).
22. Кодекс № 5403-VI «Кодекс цивільного захисту України».
23. Правила пожежної безпеки в Україні (затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України № 1417 від 30.12.2014).
24. Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».
25. Указ Президента України 8.08.2000 року № 963/2000 «Про додаткові заходи щодо поліпшення медичної допомоги населенню України».
26. Розпорядження Кабінету міністрів України від 22.05.2019 року № 383-р про Концепцію розвитку системи екстреної медичної допомоги в Україні на період з 2019 по 2023 рр.
27. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 року N398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».
28. Офіційний сайт Департаменту соціальної політики ХОДА. Режим доступу: <https://sochahist.kharkov.ua/>. 15. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua/>.

БАЗОВА

1. Скринник З.Е., Жеребило І.В., Кузнецова А.Я., Семів Л.К. Навчальний посібник Соціальне забезпечення в Україні. Л., УБС., 2021р.
2. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К.

Семів, З. Е. Скринник., Жеребило І.В. — Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. — 311 с.

3. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності. навч. посібник. кол.авторів. К. : УБС НБУ, 2015. — 609с.

4. Жеребило І. В.Публічні фінанси і розвиток соціальної сфери: концептуальні домінанти та діалектика взаємодії : монографія / МОН України. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2021. — 386 с.

5. Агаєв Н.А., Дикун В.Г., Стасюк В.В. Особливості організації морально-психологічного супроводу в арміях зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2020. 134 с.

6. Стрес-асоційовані розлади здоров'я в умовах збройного конфлікту : монографія / В.С. Гічун та ін. Дніпро: Акцент ПП, 2019. 324 с. Інжигєвська Л. А., Ковальчук О. П.

7. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник / колектив авторів; за заг. ред. В. Осьодла. К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2019. 460 с.

8. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. Харків : НАНГУ, 2017. 392 с.

9. Охорона психічного здоров'я в умовах війни / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова [та ін.]. К. : Наш формат, 2017. 1068 с.

10. Стасюк В.В. Психологія локальних війн та збройних конфліктів: [підручник] / Василь Васильович Стасюк. К.: НУОУ імені Івана Черняховського, 2016. 412 с.

11. Запорожець О.І. Цивільний захист [підручник] / О.І. Запорожець, В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмурадов та ін.— К. : «Центр учбової літератури», 2016. — 264 с.

12. Волянський П.Б. Виживання в умовах надзвичайних ситуацій: практичний посібник / П.Б. Волянський, О.Г. Барило, С.О. Гур'єв та інші. — Харків: ФОП Панов А.М., 2016. — 189 с.

13. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І : допомога травмованим на догоспітальному етапі : посібник / С.О. Гур'єв, В.О. Кирилюк, Г.В. Загорій, — Київ : Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги, 2017. — 504 с. ISBN: 978-966-97688-2-7

14. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 1 / авт. кол. : В.А.Скуратівський, В.П.Трощинський, Е.М.Лібанова та ін. ; за заг. ред. : В.А.Скуратівського, В.П.Трощинського. - К. : НАДУ, 2009. - 456 с

15. Соціальна політика / за заг. ред. В.М. Пічі та Я.Б. Турчин. Львів : Новий світ, 2018. 318 с.

16. Оверчук В. А. Соціальна політика в контексті реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю : [монографія] / В. А. Оверчук. Вінниця : Кушнір Ю. В., 2019. — 298 с.

17. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. Харків : НАНГУ, 2017. 392 с.

ДОПОМІЖНА

1. Соціальна політика сучасного українського суспільства: соціально-захисний контекст: [колект.] монографія / за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. А. О. Ярошенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – 259 с.
2. Таран В.О. Соціальна філософія : навч. посібник / В.О.Таран, В.М.Зотов, Н.О.Резанова. - К.: ЦУЛ, 2009. - 270 с
3. Соціальні аспекти європейської інтеграції : конспект лекцій з НКМД / уклад. О.М.Овчар. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. - 118 с.
4. Коропецька О.М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. – К., ЦУЛ.2019.- 438с.
5. Лесечко М.Д. Соціальний капітал: теорія і практика : монографія / М.Д.Лесечко, О.Г.Сидорчук. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. - 218 с
6. Грег Маккеон. Коротко і по суті. Мистецтво визначати пріоритети.- К.:Наш формат, 2020.-240с.
7. Державна політика в соціогуманітарній сфері: навч.посіб./В.П.Трощинський, П.К. Ситнік, В.А.Скуратівський та ін.: за аг.ред. О.Ю.Оболенського, С.В.Сьоміна, А.О.Чемериса, В.П.Трощинського, С.В.Загороднюка, О.Л.Приходько, Л.О.Воронько.-К.:Вид-во НАДУ, 2007.- 96 с.
8. Діагностика соціального розвитку регіону : наук. розробка / авт. кол. : З.В.Балабаєва, С.В.Овчаренко, І.Л.Розколотько та ін. - К. : НАДУ, 2010. - 37 с.
9. Єлагін В.П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник / В.П.Єлагін. - Х. : Магістр, 2010. - 399 с
- 10.Рольф Добеллі. Мистецтво гарного життя.-К.:Кі Фанд Медія, 2019.-384с.
Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. : у 2-х ч. Ч. 2 / авт. кол. : В.П.Трощинський, В.А.Скуратівський, Е.М.Лібанова та ін. ; за заг. ред. В.П.Трощинського, В.А.Скуратівського. - К. : НАДУ, 2010. - 243 с .
11. Мак-Корд.П. наснага. Побудувати культуру свободи та відповідальності на результат.-К.: Вид.група КМ-БУКС, 2020.-176с.
12. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
13. Осьодло В.І., Будаг'янц Л.М. Соціально-філософські та психологічні аспекти сучасних війн: моногр. К.: Видавничий дім «АртЕк», 2018. 408 с.
14. Концепція лідерства за стандартами армій країн НАТО (Conception of leadership in accordance with the armies standards of NATO countries) : навч. посіб. / О. Ф. Хміляр та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 252 с.
15. Капосльоз Г. В., Глова Л. А., Куліда І. М. Соціальна психологія у військовій діяльності : навч. посіб. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 160 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iportal.rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. База «Загальне законодавство» Верховної Ради України. Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Режим доступу: www.me.gov.ua
6. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua/>.
7. Офіційний сайт Департаменту соціальної політики ХОДА. Режим доступу: <https://soczahist.kharkov.ua/>. 15. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua/>.
8. Сайт кафедри соціального забезпечення та управління персоналом
9. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: <https://www.dsns.gov.ua/>
10. Сайт міністерства соціальної політики України: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Normativnopravovi-akti.html>
11. Сайт Ради національної безпеки і оборони України: <https://www.rnbo.gov.ua/>.
12. Сайт Міністерства оборони України: <https://www.mil.gov.ua/>.
13. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: <http://www.moz.gov.ua>.
14. Сайт Міністерства культури та інформаційної політики України: <https://mkip.gov.ua/>.
15. Сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста:
16. <http://www.icrc.org>.
17. Сайт Товариства Червоного Хреста України:
18. <http://www.redcross.org.ua>.
19. Сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я: <https://www.who.int>.
20. У разі надзвичайної ситуації або війни — [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.mil.gov.ua/content/pdf/NS-WAR.pdf>.